

การประเมินโครงการอบรม “เศรษฐกิจพอเพียง” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น  
(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวัน ตำบลบางพูด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี  
Evaluation of “Kid Money” for the Students in Primary Education Level (Grade 1-3)  
of Wat Weluwan School, Bang Pood, Pathum Thani

สันธิติ ยรรยงเมธ

อาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ  
โทร. 091 - 8365858 E-mail: santhiti.y@bu.ac.th

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลของโครงการอบรม “เศรษฐกิจพอเพียง” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวันตำบลบางพูดอำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานีโดยมีขอบเขตในการประเมิน 4 ด้านคือด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการและด้านผลผลิตในการวิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้เข้าอบรมในโครงการบริการวิชาการสู่สังคมจำนวน 81 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบทดสอบความรู้ก่อน-หลังการให้ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการออมและการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายและ 2) แบบประเมินผลโครงการการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อค้นพบจากการวิจัยมีดังนี้คือ 1) ผลการทดสอบความรู้ก่อน-หลังให้ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการออมและการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายพบว่าผลการทดสอบความรู้ผู้เข้าอบรมหลังจากเข้ารับการอบรมมีความรู้มีการพัฒนาความรู้มากขึ้นมีความเข้าใจในเรื่องการออมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเห็นประโยชน์ของการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย 2) ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เข้าอบรมด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการและด้านผลผลิตทุกด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

**คำสำคัญ:** การประเมินโครงการ

### Abstract

The research aimed to evaluate the project of “Kid Money” for primary students (Grade 1-3) of WatWeluwan School, Bang Pood, PathumThani. The populations in the study were 81 students of WatWeluwan School. The research instruments were 1) Pre-Post test about sufficiency economy savings and personal income - expenses and 2) Project Evaluation form. Data were analyzed by mean and standard deviation. The research findings were as follows: 1) The results of Pre-Post test about sufficiency economy savings and personal income - expenses had significantly more knowledge and understanding of the savings based on the sufficiency economy and perceived the benefits of personal income – expenses 2) The project evaluation results were found that mean of the context, input, process and output had statistically high and highest scores.

**Keywords:** Project Evaluation, CIPP

## บทนำ

เด็กและเยาวชนจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคตจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด การพัฒนาประเทศจึงต้องให้ความสำคัญกับประชากรเด็ก (อุมา สุคนธมาน, ม.ป.ป.) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดว่ารัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้แก่บุคคลทุกคนอย่างทั่วถึงมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตที่ต้องปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชนที่สำคัญประการหนึ่งในหลายประการคือการออมทรัพย์ เพราะการออมทรัพย์ของคนในชาติทำให้ผู้ออมมีเงินใช้จ่ายในวัยเกษียณ รัฐบาลไม่ต้องเสียเงินเลี้ยงดูคนชรา เมื่อเงินออมมีความสำคัญทั้งต่อตนเองและประเทศชาติแต่การออมเงินมีแนวโน้มลดลง จึงมีความจำเป็นต้องปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนเห็นความสำคัญของการออมเงิน รู้จักการนำเงินออมไปลงทุนด้วยวิธีที่ปลอดภัยและได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงเพื่อเพิ่มความมั่งคั่งให้แก่ตนเองและประเทศชาติ ทำให้เศรษฐกิจของชาติเจริญรุ่งเรือง

การมุ่งเน้นปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีนิสัยการออมเงิน สามารถน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นแนวทาง หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ทั้งนี้ 3 ห่วง คือ

1. **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีไม่มากไม่น้อยเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
2. **ความมีเหตุผล** หมายถึง การใช้เหตุผลกำหนดระดับของความพอดี โดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ
3. **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ส่วน 2 เงื่อนไข คือการพิจารณาระดับของความพอดีอย่างมีเหตุผลต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานประกอบไปด้วย

- **เงื่อนไขความรู้** หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติ
- **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อนำมาปรับใช้กับการออมเงิน คือ การสอนให้เด็กรู้ว่าเมื่อได้รับเงินมาควรนำไปใช้จ่ายในเรื่องที่จำเป็นโดยใช้เหตุผลพิจารณาความจำเป็นของรายจ่ายนั้น หากเงินที่ได้รับไม่พอใช้จ่ายต้องจัดลำดับความสำคัญของรายจ่าย เพื่อให้เงินพอใช้และมีเงินเหลือเก็บออม ทั้งนี้เยาวชนควรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้นตามการพิจารณาข้างต้น จะทำให้เยาวชนมีข้อมูลทางการเงินที่สามารถนำมาใช้บริหารเงินสดได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือเยาวชนสามารถประมาณกระแสเงินสดรับในอนาคต ประเมินความสามารถที่จะเพิ่มกระแสเงินสดรับจากการนำเงินออมไปลงทุนที่ให้ผลตอบแทนดี มีความเสี่ยงต่ำ บริหารจัดการรายจ่ายได้ประหยัดและคุ้มค่าที่สุด การที่เยาวชนใช้จ่ายเงินอย่างมีเหตุผล ดำเนินชีวิตโดยใช้สติปัญญาถึงภัยของยาเสพติด เยาวชนเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้เจริญรุ่งเรือง

ผู้วิจัยในฐานะของอาจารย์ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ พิจารณาเห็นว่า การออมเป็นการสร้างนิสัยที่ดี ทำให้ประเทศมีเงินออมเพียงพอกับความต้องการของผู้ผลิตที่ต้องการขยายการผลิต ไม่ต้องกู้เงินจากต่างประเทศ ประเทศจึงมีฐานะการเงินที่มั่นคงแข็งแรง ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยบริการชุมชนครั้งนี้เพื่อให้เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวัน ได้เรียนรู้เรื่องการออม วิธีนำเงินออมไปลงทุนอย่างปลอดภัยได้ผลตอบแทนดี

ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมคุณลักษณะที่ดีงาม “เศรษฐกิจน้อยพอเพียง” ให้แก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวันขึ้นเพื่อให้เด็กนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการรู้จักออมเงิน ผู้วิจัยจึงทำการประเมินโครงการฝึกอบรม “เศรษฐกิจน้อยพอเพียง” ว่าบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยมีประเด็นการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สารสนเทศนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการอบรม “เศรษฐกิจน้อยพอเพียง” ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวัน โดยมีขอบเขตในการประเมิน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

### ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประเมินผลโครงการอบรม “เศรษฐกิจน้อยพอเพียง” ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวัน โดยการประเมินผลใช้วิธีการประเมินแบบ CIPP Model ของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) ซึ่งกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้คือ

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวัน จำนวน 81 คน และนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการ จำนวน 12 คน
2. ประเด็นการประเมินโครงการ แบ่งตามคำถามการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้
  - 2.1 ด้านบริบท เป็นการประเมินว่าวัตถุประสงค์ของโครงการบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ กิจกรรมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ การอบรมมีประโยชน์ต่อสมาชิกที่เข้าอบรม
  - 2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมินนักเรียนที่เข้ารับการอบรม จำนวน 81 คน เกี่ยวกับวิทยากรผู้ทำหน้าที่อบรม เอกสารประกอบการสอน สถานที่อบรม จำนวนชั่วโมงที่จัดอบรม ความเหมาะสมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม
  - 2.3 ด้านกระบวนการ เป็นการประเมินการจัดการและการบริหารโครงการ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์โครงการ การเรียงลำดับเนื้อหาและวิธีการอบรม การเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมซักถาม เป็นต้น
  - 2.4 ด้านผลผลิต เป็นการประเมินผู้เข้ารับการอบรมว่ามีความรู้ความเข้าใจเรื่องการออมเงินและสามารถจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายได้

### นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1. **โครงการ** หมายถึง โครงการอบรม “เศรษฐกิจน้อยพอเพียง” ให้แก่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวัน
2. **การประเมินโครงการ** หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริง เชื่อถือได้เกี่ยวกับการอบรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และ



### ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนอบรมเรื่องสอนน้องออมเพื่ออนาคตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ก่อนการอบรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.63 ซึ่งจัดอยู่ในระดับน้อย มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.30 หลังการอบรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.57 ซึ่งจัดอยู่ระดับมาก มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ก่อนและหลังการอบรม

ข้อมูล	คะแนนเต็ม	$\mu$	$\sigma$
ก่อนการอบรม	15	8.63	1.30
หลังการอบรม	15	12.57	1.01

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการที่ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ ( $\mu = 4.62$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ( $\mu = 4.69$ ) รองลงมาคือด้านปัจจัยนำเข้า ( $\mu = 4.64$ ) และด้านบริบท ( $\mu = 4.61$ ) สุดท้ายคือด้านผลผลิตมี ( $\mu = 4.53$ ) แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	$\mu$	$\sigma$	ระดับ
ด้านบริบท	4.61	.37	มากที่สุด
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.64	.41	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ	4.69	.42	มากที่สุด
ด้านผลผลิต	4.53	.47	มากที่สุด
รวม	4.62	.35	มากที่สุด

ซึ่งทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สรุปผลการวิจัยแต่ละด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\mu$	$\sigma$	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)							
<b>ด้านบริบท</b>								
1. โครงการนี้มุ่งให้ผู้เข้าอบรมทราบถึงการออม และการใช้จ่ายอย่างพอเพียง	65 (80.2)	11 (13.6)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.73	.58	มากที่สุด
2. การจัดโครงการนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	49 (60.5)	27 (33.3)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.53	.63	มากที่สุด
3. โครงการนี้มีกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน	56 (69.1)	14 (17.3)	11 (13.6)	0 (0)	0 (0)	4.57	.73	มากที่สุด
4. โครงการนี้เปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาได้ช่วยเหลือชุมชน	48 (59.2)	19 (23.5)	14 (17.3)	0 (0)	0 (0)	4.43	.77	มาก
5. รูปแบบของโครงการมีความเหมาะสม	64 (79.0)	14 (17.3)	3 (3.7)	0 (0)	0 (0)	4.77	.50	มากที่สุด
<b>ด้านปัจจัยนำเข้า</b>								
6. ผู้เข้าอบรมมีความตั้งใจในการเข้าร่วมโครงการ	65 (80.2)	11 (13.6)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.73	.58	มากที่สุด
7. สถานที่อบรมมีความเหมาะสม	46 (55.6)	22 (27.2)	14 (17.2)	0 (0)	0 (0)	4.40	.77	มาก
8. อาจารย์ผู้สอนมีจำนวนเพียงพอ	73 (90.1)	3 (3.7)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.83	.53	มากที่สุด
9. เวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	49 (60.5)	18 (22.2)	14 (17.3)	0 (0)	0 (0)	4.43	.77	มาก
10. อุปกรณ์การสอนมีความเหมาะสม	71 (87.6)	5 (6.2)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.80	.55	มากที่สุด
<b>ด้านกระบวนการ</b>								
11. มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง	54 (66.6)	22 (27.2)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.60	.62	มากที่สุด
12. การสอนเป็นไปตามแผนที่กำหนด	62 (76.5)	14 (17.3)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.70	.60	มากที่สุด
13. ผู้สอนมีการเตรียมรูปแบบการอบรมเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม	65 (79.0)	14 (17.3)	3 (3.7)	0 (0)	0 (0)	4.73	.64	มากที่สุด
14. ผู้เข้าอบรมสามารถซักถามอาจารย์ผู้สอนได้อย่างเต็มที่	62 (76.5)	16 (19.8)	3 (3.7)	0 (0)	0 (0)	4.73	.52	มากที่สุด
15. มีการประสานงานระหว่างผู้เข้าอบรม โรงเรียน และอาจารย์ผู้สอน	62 (76.5)	11 (13.6)	8 (9.9)	0 (0)	0 (0)	4.67	.66	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\mu$	$\sigma$	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)							
<b>ด้านผลผลิต</b>								
16. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินก่อนใช้เงินได้	62 (76.5)	14 (17.3)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.70	.60	มากที่สุด
17. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินอย่างมีเป้าหมาย	43 (53.1)	27 (33.3)	11 (13.6)	0 (0)	0 (0)	4.40	.72	มาก
18. ผู้เข้าอบรมสามารถแยกแยะความจำเป็นและความต้องการ	49 (60.4)	16 (19.8)	16 (19.8)	0 (0)	0 (0)	4.40	.81	มาก
19. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการจดบันทึกรายรับ - รายจ่าย	54 (66.6)	16 (19.8)	11 (13.6)	0 (0)	0 (0)	4.53	.73	มากที่สุด
20. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมและการใช้จ่ายอย่างพอเพียง	54 (66.6)	22 (27.2)	5 (6.2)	0 (0)	0 (0)	4.60	.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า

2.1 ผลการประเมินด้านบริบท โดยจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เข้ารับการอบรม คือ รูปแบบของโครงการมีความเหมาะสม ( $\mu = 4.77$ ) โดยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โครงการนี้มุ่งให้ผู้เข้าอบรมทราบถึงการออมและการใช้จ่ายอย่างพอเพียง ( $\mu = 4.73$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โครงการนี้เปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาได้ช่วยเหลือชุมชน ( $\mu = 4.43$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า โดยพิจารณาเป็นรายข้อจากการตอบของผู้เข้ารับการอบรม พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีจำนวนเพียงพอมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก ( $\mu = 4.83$ ) ซึ่งมีอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคืออุปกรณ์การสอนมีความเหมาะสม ( $\mu = 4.80$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานที่อบรมมีความเหมาะสม ( $\mu = 4.40$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยจำแนกเป็นรายข้อ ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก คือ ผู้สอนมีการเตรียมรูปแบบการอบรมเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม และผู้เข้าอบรมสามารถซักถามอาจารย์ผู้สอนได้อย่างเต็มที่ ( $\mu = 4.73$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การสอนเป็นไปตามแผนที่กำหนด ( $\mu = 4.70$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง ( $\mu = 4.60$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า หลังจากการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก คือ ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินก่อนใช้เงินได้ ( $\mu = 4.70$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมและการใช้จ่ายอย่างพอเพียง ( $\mu = 4.60$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับสุดท้ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินอย่างมีเป้าหมาย และผู้เข้าอบรมสามารถแยกแยะความจำเป็นและความต้องการ ( $\mu = 4.40$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการของนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการ แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย ( $\mu = 4.38$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่านักศึกษาช่วยดำเนินโครงการมีความคิดเห็นด้านบริบทเป็นอันดับหนึ่งมีค่าเฉลี่ย ( $\mu = 4.45$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ( $\mu = 4.40$ )

และสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต ( $\mu = 4.35$ ) ซึ่งทั้งสามด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	$\mu$	$\sigma$	ระดับ
ด้านบริบท	4.45	.39	มาก
ด้านปัจจัยนำเข้า	4.35	.41	มาก
ด้านกระบวนการ	4.40	.39	มาก
ด้านผลผลิต	4.35	.42	มาก
รวม	4.38	.37	มาก

ซึ่งทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก สรุปผลการวิจัยแต่ละด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\mu$	$\sigma$	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)							
<b>ด้านบริบท</b>								
1. โครงการนี้มุ่งให้ผู้เข้าอบรมทราบถึงการออม และการใช้จ่ายอย่างพอเพียง	7 (58.3)	5 (41.7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.58	.51	มากที่สุด
2. การจัดโครงการนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม	4 (33.3)	7 (66.7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.33	.49	มาก
3. โครงการนี้มีกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน	6 (50.0)	6 (50.0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.50	.52	มากที่สุด
4. โครงการนี้เปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาได้ช่วยเหลือชุมชน	5 (41.7)	6 (50.0)	1 (8.3)	0 (0)	0 (0)	4.33	.65	มาก
5. รูปแบบของโครงการมีความเหมาะสม	6 (50.0)	6 (50.0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.50	.52	มากที่สุด
<b>ด้านปัจจัยนำเข้า</b>								
6. ผู้เข้าอบรมมีความตั้งใจในการเข้าร่วมโครงการ	5 (41.7)	6 (50.0)	1 (8.3)	0 (0)	0 (0)	4.25	.87	มาก
7. สถานที่อบรมมีความเหมาะสม	4 (33.3)	6 (50.0)	2 (16.7)	0 (0)	0 (0)	4.17	.72	มาก
8. อาจารย์ผู้สอนมีจำนวนเพียงพอ	6 (50.0)	6 (50.0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.45	.52	มาก
9. เวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	5 (41.7)	7 (58.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.42	.51	มาก
10. อุปกรณ์การสอนมีความเหมาะสม	5 (41.7)	7 (58.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.42	.51	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินผลการดำเนินโครงการโดยจำแนกเป็นรายข้อ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\mu$	$\sigma$	ระดับ
	จำนวน (ร้อยละ)							
<b>ด้านกระบวนการ</b>								
11. มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง	5 (41.7)	7 (58.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.42	.51	มาก
12. การสอนเป็นไปตามแผนที่กำหนด	5 (41.7)	7 (58.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.42	.51	มาก
13. ผู้สอนมีการเตรียมรูปแบบการอบรมเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม	5 (41.7)	7 (58.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.42	.51	มาก
14. ผู้เข้าอบรมสามารถซักถามอาจารย์ผู้สอนได้อย่างเต็มที่	5 (41.7)	5 (41.7)	2 (16.7)	0 (0)	0 (0)	4.25	.75	มาก
15. มีการประสานงานระหว่างผู้เข้าอบรม โรงเรียน และอาจารย์ผู้สอน	6 (50.0)	6 (50.0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.50	.52	มากที่สุด
<b>ด้านผลผลิต</b>								
16. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินก่อนใช้เงินได้	4 (33.3)	7 (58.3)	1 (8.3)	0 (0)	0 (0)	4.25	.62	มาก
17. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินอย่างมีเป้าหมาย	4 (33.3)	8 (66.7)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.33	.49	มาก
18. ผู้เข้าอบรมสามารถแยกแยะความจำเป็นและความต้องการ	5 (41.7)	6 (50.0)	1 (8.3)	0 (0)	0 (0)	4.33	.65	มาก
19. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการจดบันทึกรายรับ - รายจ่าย	5 (41.7)	7 (58.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.41	.51	มาก
20. ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมและการใช้จ่ายอย่างพอเพียง	5 (41.7)	7 (58.3)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	4.41	.51	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า

3.1 ผลการวิเคราะห์ด้านบริบท โดยจำแนกเป็นรายข้อจากการตอบของนักศึกษาที่ช่วยดำเนินโครงการแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการอบรม โดยจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดของนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการ คือ โครงการนี้มุ่งให้ผู้เข้าอบรมทราบถึงการออมและการใช้จ่ายอย่างพอเพียง ( $\mu = 4.58$ ) โดยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ โครงการนี้มีการกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน และรูปแบบของโครงการมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ( $\mu = 4.50$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดโครงการนี้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม และโครงการนี้เปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาได้ช่วยเหลือชุมชน ( $\mu = 4.33$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.2 ผลการวิเคราะห์ด้านปัจจัยนำเข้า โดยจำแนกเป็นรายข้อจากการตอบของนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการ พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีจำนวนเพียงพอมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก ( $\mu = 4.45$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ เวลาในการอบรมมีความเหมาะสม และอุปกรณ์การสอนมีความเหมาะสม ( $\mu = 4.42$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานที่

อบรมมีความเหมาะสม ( $\mu = 4.17$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3.3 ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการ โดยจำแนกเป็นรายชื่อจากการตอบของนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการ ความคิดเห็นของนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก คือ มีการประสานงานระหว่างผู้เข้าอบรม โรงเรียน และอาจารย์ผู้สอน ( $\mu = 4.50$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างทั่วถึง การสอนเป็นไปตามแผนที่กำหนด และผู้สอนมีการเตรียมรูปแบบการอบรมเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ( $\mu = 4.42$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เข้าอบรมสามารถซักถามอาจารย์ผู้สอนได้อย่างเต็มที่ ( $\mu = 4.25$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3.4 ผลการวิเคราะห์ด้านผลผลิต โดยจำแนกเป็นรายชื่อจากการตอบของนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการ ความคิดเห็นของนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับแรก คือ ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการจดบันทึกรายรับ - รายจ่าย และผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมและการใช้จ่ายอย่างพอเพียง ( $\mu = 4.41$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินอย่างมีเป้าหมาย และผู้เข้าอบรมสามารถแยกแยะความจำเป็นและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ( $\mu = 4.33$ ) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจการออมเงินก่อนใช้เงินได้ ( $\mu = 4.25$ ) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

## อภิปรายผล

1. ผลจากการประเมินโครงการ “เศรษฐกิจน้อยพอเพียง” มีประเด็นที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า ทั้งผู้เข้าอบรมและนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าอบรมและนักศึกษาได้ทราบวัตถุประสงค์และเข้าใจเป้าหมายของโครงการอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการประเมินรูปแบบ CIPP Model ที่ระบุว่า การประเมินบริบทเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญ ต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจน

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ทั้งผู้เข้าอบรมและนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าโครงการมีศักยภาพพร้อมที่ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ CIPP Model ที่ระบุว่าความพร้อมนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ ปัจจัยนำเข้าเป็นตัวชี้วัดการประเมินผลของการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการต่อไป

1.3 ด้านกระบวนการ พบว่า ทั้งผู้เข้าอบรมและนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดนั้น เพราะว่าได้มีการประสานงานชี้แจงให้นักศึกษาช่วยดำเนินโครงการทราบขั้นตอนการทำงาน วิธีการสอนที่เน้นเนื้อหาควบคู่ไปกับกิจกรรมและการฝึกปฏิบัติจริง จึงส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การขับเคลื่อนโครงการจึงประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ CIPP Model ที่ระบุว่า การประเมินกระบวนการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ซึ่งจะเป็ข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ด้านผลผลิต พบว่า ทั้งผู้เข้าอบรมและนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าอบรมได้รับประโยชน์ซึ่งเป็นความรู้จากโครงการอบรมนี้ค่อนข้างมาก และนักศึกษาช่วยดำเนินโครงการก็ได้รับประโยชน์ที่หาไม่ได้จากในห้องเรียนคือประสบการณ์จริงจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ CIPP Model ที่ระบุว่า ด้านผลผลิต ถือเป็นตัวชี้วัดที่พิจารณาได้จกสิ่งต่างๆ ดังนี้ 1) อัตราการมีงานทำของผู้เข้าร่วมโครงการ 2) รายได้ของผู้เข้าร่วมโครงการ 3) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

### สรุปข้อเสนอแนะ

โครงการ “เศรษฐกิจน้อยพอเพียง” ที่จัดอบรมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) โรงเรียนวัดเวฬุวัน ตำบลบางพูด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการจัดโครงการลักษณะนี้ในทุกปีการศึกษา เพื่อเป็นการเข้าถึงเยาวชน สร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดสรรเวลา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและผลที่ได้รับ

## เอกสารอ้างอิง

- กอบศักดิ์ ภูตระกูล, เกียรติพงษ์ อริยปรัชญา, และธรรมนุญ สตรีชัย. (2548). *Long-term Saving in Thailand: Are we saving enough and what are the risk?* ค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2555, จาก [http://www.bot.or.th/thai/EconomicCoaditions/Semina/symposium/symposium\\_docload/presentation5\\_2548.pdf](http://www.bot.or.th/thai/EconomicCoaditions/Semina/symposium/symposium_docload/presentation5_2548.pdf)
- การออมของไทยและวิกฤตในอนาคต.(2550). ค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2555, จาก <http://www.fpo.go.th/SL/Source/Article/Article57.htm>
- มยุรา ถิ่นวิมล. (2550). *การประเมินโครงการสู่ความสำเร็จขององค์กร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไมตรี บุญทศ. (2549). *คู่มือการทำวิจัยในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- สมพิศ สุขแสน. (2545). *เทคนิคการวางแผนและการประเมินผล*. ค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2555, จาก <http://library.uru.ac.th/article/htmlfile/cipp.pdf>
- อุดมพรอมธรรม. (2537.) *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว
- อุมา สุขคนธมาน. (ม.ป.ป.). *ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดปัตตานี : พระกรุณาธิคุณผู้ช่วยเริ่มต้นชีวิตของปวงประชา*. ค้นเมื่อ 3 มีนาคม 2555, จาก [http://www.chaipat.or.th/chaipat\\_old/journal/apr02/child\\_t.html](http://www.chaipat.or.th/chaipat_old/journal/apr02/child_t.html)